

Αλβανικές συμμορίες έκαναν την εμφάνισή τους στην Αχρίδα, τη Ρέσνα, τις Πρέσπες, το Κρούσοβο, το Δεμίρ Ισάρ και το Κίτσεβο. Επικεφαλής τους ήταν διαβόητοι κακοποιοί σαν τους **Λιούμαν, Σεβκί μπέη, Σελίμ μπέη, Ασλάν Τσαούς, Ταχίρ Τόλε, Ραμντούκα, Αλί, Κιαζίμ**. Ορισμένες από τις συμμορίες αυτές, που είχαν συσταθεί στην περιοχή της Δίβρης, είχαν προφανώς την ενθάρρυνση των τουρκικών αρχών. Πότε-πότε προέβαιναν σε δολοφονίες Σέρβων πατριαρχικών και τα εγκλήματά τους αποδίδονταν στη συνέχεια στους εξαρχικούς.

Παρόλο που η ΕΜΕΟ και οι Βερχοβιστές δεν δημιούργησαν πολλά προβλήματα στους Τούρκους το 1904, η Αλβανία και οι γειτονικές της περιοχές βυθίστηκαν και πάλι στην αναρχία, όπως και τον προηγούμενο χρόνο. Ο οπλαρχηγός **Μπαϊράμ** δεν είχε σταματήσει την παράνομη δραστηριότητά του. Οι δολοφονίες χριστιανών χωροφυλάκων συνεχίζονταν. Μεγάλες αντιδράσεις είχε ξεσηκώσει ο νέος φόρος στα αιγοπρόβατα, και το Φεβρουάριο του 1904 σοβαρές ταραχές ξέσπασαν στη Γιάκοβα. Ο Μπαϊράμ συγκέντρωσε 5.000 ενόπλους και χτυπήθηκε με το στρατηγό

Σακίρ πασά

που είχε σταλεί με 19 τάγματα και πυροβολικό για να ενισχύσει τον τοπικό διοικητή

Σεμσί πασά

. Έγιναν άγριες μάχες στα υψώματα του Ούνικο, Μπόνικ και Ρέκα. Στα χωριά ανάμεσα στη Γιάκοβα. Όπως έγινε όμως και τον προηγούμενο χρόνο, ο Σακίρ ως τα τέλη Μαρτίου είχε καταστείλει την ανταρσία.

Μόλις ο Σακίρ πασάς έφυγε για τα Σκόπια οι παράνομες δραστηριότητες στην επαρχία γενικεύτηκαν. Οι φόνοι έγιναν καθημερινό φαινόμενο, με θύματα κυρίως εξαρχικούς και Βλάχους. Ο στρατός στα Σκόπια, που είχε μήνες να πληρωθεί, βρισκόταν σε αναβρασμό. Στις αρχές Ιουλίου οι αξιωματικοί στασίασαν και κατέλαβαν το τηλεγραφείο της Πρισρένης. Παρόμοια ήταν η αντίδραση των στρατιωτών στο Ιπέκ, οι οποίοι απαίτησαν, εκτός από την καταβολή των καθυστερουμένων, να αφεθούν ελεύθεροι οι Αλβανοί κρατούμενοι στη φυλακή του Ιπέκ, να απολυθούν οι χριστιανοί αγροφύλακες και χωροφύλακες, να υπάρξουν εξαιρέσεις από τη φορολογία στα κοπάδια και να μειωθεί η δεκάτη. Στην Πρισρένη ξέσπασαν διαμαρτυρίες εναντίον των μεταρρυθμίσεων και υπήρχε κίνδυνος η αναταραχή να επεκταθεί και στη Γιάκοβα. Ο βαλής υποχώρησε κι έδωσε λόγο στους Αλβανούς αρχηγούς ότι δεν θα πλήρωναν φόρο για τα κοπάδια τους, μήτε θα κατέβαλαν ολόκληρη τη δεκάτη. Το Δεκέμβριο έφτασε με ενισχύσεις ο αντιστράτηγος **Νασέρ πασάς** και κατόρθωσε να αποκαταστήσει την τάξη στο τρίγωνο Κουμάνοβο-Κράτοβο-Ιστίπ.

Στη εικόνα σύγχυσης που επικράτησε στη βόρεια Μακεδονία συνέβαλε και η εμφάνιση το χειμώνα του 1903-4 σερβικών σωμάτων. Προηγουμένως οι Σέρβοι είχαν σχηματίσει σώματα

που αγωνίστηκαν στο πλευρό των εξαρχικών στο όνομα της μακεδονικής αυτονομίας.

Ορισμένα ριζοσπαστικά έντυπα στο Βελιγράδι υποστήριξαν τη μακεδονική εξέγερση αλλά η πλειοψηφία τασσόταν σαφώς με την άποψη ότι η Μακεδονία δεν έπρεπε να γίνει βουλγαρική. Τον Αύγουστο και το Σεπτέμβριο συνεχιζόταν η οργάνωση σωμάτων στη Σερβία με σκοπό να σταλούν στην Παλαιά Σερβία για να διεκδικήσουν τα σερβικά συμφέροντα σε περίπτωση που πετύχαινε μια "βουλγαρική" εξέγερση. Στις 30 Αυγούστου / 12 Σεπτεμβρίου το σερβικό Μακεδονικό Κομιτάτο ενέκρινε ψήφισμα, σύμφωνα με το οποίο τα βαλκανικά κράτη όφειλαν να αποφασίσουν από κοινού το ρόλο που θα αναλάμβανε το καθένα στο Μακεδονικό ζήτημα. Οι Τούρκοι προφανώς επιθυμούσαν να κατευνάσουν τους Σέρβους ώστε να προλάβουν την ευθυγράμμισή τους με το βουλγαρικό παράγοντα. Εξέδωσαν irade με το οποίο αναγνώριζαν στους Σέρβους το δικαίωμα να έχουν τα δικά τους σχολεία στη Μακεδονία.

Υπήρχαν επίσης πολίτες του σερβικού κράτους που αντιλήφθηκαν την ανάγκη για την οργάνωση της σερβικής μερίδας στη Μακεδονία, ώστε να ανακοπεί η εξαπλώση της εξαρχικής επιρροής. Το κίνημα αυτό εμφανιζόταν να δρα ανεξάρτητα από την επίσημη κυβέρνηση. Πράκτορες, αντάρτες και όπλα στάλθηκαν στη Μακεδονία. Η παρουσία όμως ισχυρών τουρκικών δυνάμεων αλλά και των Αλβανών ληστών δεν επέτρεψαν στα νεοπαγή σερβικά σώματα να αποκτήσουν σοβαρές προσβάσεις. Ένα μικρό σερβικό σώμα, που πέρασε τα σύνορα κοντά στο Γενί-Βαρός στις αρχές Ιανουαρίου 1904, απωθήθηκε από τουρκικές περιπόλους, κι ένα κάπως μεγαλύτερο ακολούθησε την ίδια μοίρα λίγες μέρες αργότερα. Έπειτα από λίγες μέρες σημειώθηκαν μικροσυμπλοκές ανάμεσα σε Σέρβους αντάρτες και Τούρκους, γύρω από τα χωριά Χέρνιτσα, Ντούπνιτσα και Προπέλιτσα. Στις αρχές Μαρτίου οι Τούρκοι υποχρέωσαν ένα μεγάλο σερβικό σώμα να οπισθοχωρήσει μέσα στο έδαφος της Σερβίας, όπου τα μέλη του συνελήφθησαν από τις αρχές. Το Μάιο οι Τούρκοι αποδεκάτισαν άλλο σώμα με 28 άνδρες κοντά στο Κουμάνοβο.

Το φαινόμενο εντάθηκε τους καλοκαιρινούς μήνες και ένα σώμα με επικεφαλής τον **Μίτσο Κρίστιτς** ήρθε σε σύγκρουση με το εξαρχικό σώμα του **Σουγκάρωφ**, πρώτα στην Τοπόλνιτσα και αργότερα (1 Οκτωβρίου) στη Σλάτινα.

Στο μεταξύ άρχισαν να σχηματίζονται ντόπιες ένοπλες δυνάμεις που θα δρούσαν για λογαριασμό των Σέρβων και εναντίων των εξαρχικών. Μια από αυτές ήταν του **Γιοβάν Σβετάνωφ**, που ανέπτυξε στενή συνεργασία με τα σώματα που προέρχονταν από τη Σερβία. Το

Αλβανικές και Σερβικές δραστηριότητες

Συντάχθηκε απο τον/την Administrator
Σάββατο, 08 Νοέμβριος 2008 11:43 -

αποτέλεσμα ήταν, ως το τέλος του χρόνου, η σερβική παρέμβαση να καταστεί σοβαρή απειλή για τον αγώνα των εξαρχικών. Το Νοέμβριο ισχυρή σερβική δύναμη, που λέγεται ότι αριθμούσε 150 άντρες, έκανε την εμφάνισή της στην περιοχή του Καρα Νταγ στα βορειοανατολικά των Σκοπίων. Τελικά κατέλαβε θέσεις στην Πομπάζντα, αφού εξεδίωξε ένα εξαρχικό σώμα από το Λουμπάντσι και το ανάγκασε να καταφύγει στην περιοχή του Κουμάνοβο.